

Demens og alkoholvaner

Et pårørende-perspektiv

Helene Kjeka Broen

**Spesialsykepleier, master i psykisk
helsearbeid**

Geriatrikongressen april 2017

Bakgrunn for valg av tema :

Arbeid med pasienter og pårørende ved en geriatrisk poliklinikk

- Pårørende til personer med demens:
  - viktig ressurs
  - store belastninger

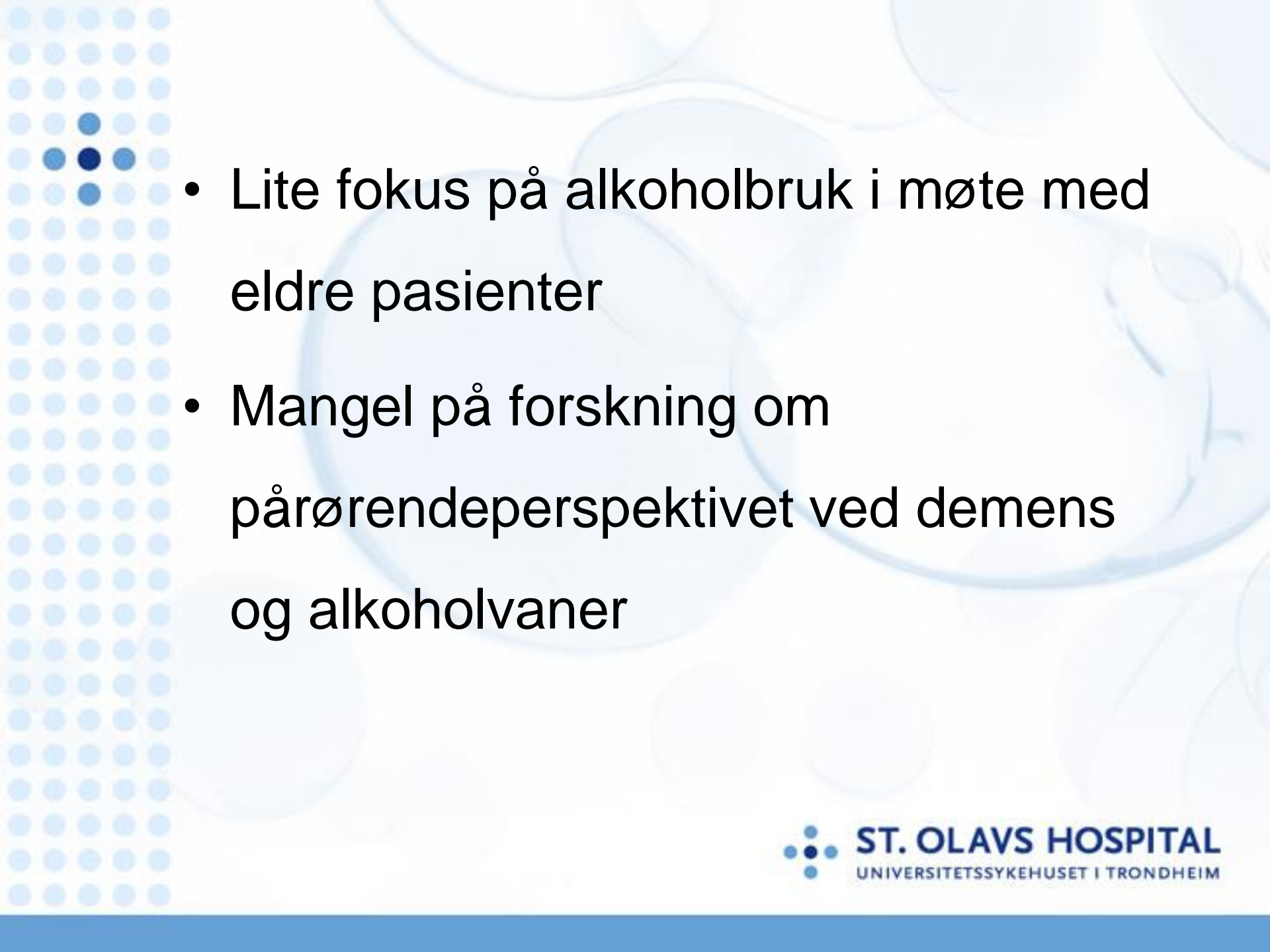
(Faksimile fra Aftenposten)

Akseptert å drikke mer

Jo mer alkohol vi drikker, desto mer drikking skal til før vi kaller det misbruk.

Fakta

- Antallet eldre øker
- Antallet eldre med demens øker
- Eldre drikker mer alkohol enn før

-
- Lite fokus på alkoholbruk i møte med eldre pasienter
  - Mangel på forskning om pårørendeperspektivet ved demens og alkoholvaner

- Problemstilling:

Eldre personer med demens og alkoholvaner - Om pårørendes erfaringer, kunnskaper og refleksjoner

- Hensikt:
Få kunnskap
om pårørendes
erfaringer,
kunnskaper og
refleksjoner

- Belyse :
  - Mulige negative konsekvenser av alkoholvaner
  - Den antatt positive verdi som alkoholvaner har

Materiale og metode:

- Kvalitativ metode
- 11 pårørendeintervjuer
- Analyse med en fenomenologisk
/hermeneutisk innfallsvinkel

Inklusjonskriterier:

- Demens av mild eller moderat grad
- Minst 2 alkoholenheter i måneden.

Resultater og fortolkning

- Tradisjoner og tidligere drikkemønstre er viktige
- Kulturell betydning

- Flere informanter beskrev et moderat alkoholkonsum som et bidrag til gode felles opplevelser.

(Foto : Hentet fra: <http://legeforeningen.no/PageFiles/118225/Alkoholvaner%20og%20problematisk%20alkoholbruk%20blant%20eldre%20-%20kunnskapsstatus.pdf>)

- *....så kutta`n ut totalt, ....det syns æ var litt sårt , egentlig.....hadde litt vondt av`n da...såå bittert hvis han bare.... (skulle) drikk et glass brus ... (i en 50-årsdag!).....Livsstilen....har jo blitt total omveltning på den...Sånn som vi har vært vant til å ha det med når vi sitta og kose OSS.....*

- Store variasjoner når det gjelder endringer av alkoholvaner i forbindelse med demenssykdom
- Hvilken verdi alkoholbruk har i denne sammenhengen, varierer også

- *« Vi va nå i 50-årsdag åt hanj sønnen vårres, da drakk`n nå litt....**men han drakk itj nå mer enn vanlig, bare sånn at han vart i humør da...Ja, veldig koslig...»***

- Et daglig inntak av alkohol er blitt mer vanlig enn før blant eldre

- **«Nei, det e sånn som det har vørrri...vi har tatt oss et glass på kvelden ...men aldri at han tar no mer...nei, det trur æ e så *innarbeida rutine* så, for å si det sånn.»**

- Pårørende opplever stor belastning når de må forholde seg både til demenssykdom og til et problematisk alkoholforbruk

(Foto: Hentet fra [Utviklingscenter for hjemmetjenester i Oslo, I](#)

- *« .....der kjent æ på stor frustrasjon te helsevesenet..... Dem bare riste på skuldren, det e itj nå vi kan gjør nå med. .... Hu ligg på sofan opp, og hu har toalett ned. Hu drikk så my vin, vi e redd for at hu ramle... .. i og med at (hu) va veldig sånn fin i kontakten når dem va inn og...(var) fin på håret ,så trudd dem..... vi følt at vi vart ikke trudd.»*

- *«..... det vart veldig trist læll da for ei sånn oppegående dame....
Også bynnj med derre der,... Ja, det e ikke nå hyggelig (med en demenssykdom)..... **så kjæm alkoholen i tillegg!**»*

«Hanj drikk da itj så my alkohol... det blir jo te helgen da, (.....) det må hanj jo få (.....). Men sjer æ no at hanj bynnje å drekk alkohol medt i uka.... da varskue æ nå om det. Blir itj aktuelt det, nei.»

- Om medbestemmelse/tilrettelegging (for eksempel på institusjon):

«..... det e veldig synd hvis at folk ska bli nekta totalt liksom , altså dem har hatt et liv før! .....Så det å få ta sæ et glass vin hvis du spise en god middag en gang i blant, eller om det så skull vær en liten konjakk te kaffen. .... det e veldig synd at folk ikke ska få fortsett med det hvis dem kose sæ med det. Og hvis det ikke e et misbruk så tenke æ at det ikke e så veldig skadelig. Men det har med trivsel å gjør, og det har også nå med helsa å gjør....»

- De fleste pårørende hadde en åpenbar mangel på kunnskap relatert til eldre (med demens) og alkoholbruk
- Mange pasienter og pårørende følger anbefalinger/råd

- *«...men altså, æ trur da vi va her sist, ...og gudskjelov at han legen sa det rett ut (gav råd om alkoholbruk)....så har`a faktisk, på heile den tida som har gått nå, så har`a drukke kun et halvt glass hvitvin....ja, så det e nok nå hu har tatt sæ ad notam!..»*

Til slutt

- Komplekst tema
- Hvilke råd /anbefalinger skal man gi?

Takk for oppmerksomheten!

- Liten studie
- System for innhenting av alkoholanamnese
- Dialog, informasjon